

EDUNVALVONTAKATSAUS

Tammikuu 2021

Sisällys

Yleiskatsaus edunvalvontaan.....	3
Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina.....	4
Bioenergia ry:n tavoitteet.....	11
Bioenergia ry:n missio ja visio	11
Strategia 2019 ja edunvalvonta	11
Kärkihankkeet	12
Ilmasto- ja energiastrategia + Kaisu (Tuohiniitty)	13
Energiaverouudistus (Laurikka)	14
Laaja-alainen turvealan työryhmä (Salo).....	15
Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson).....	17
Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson)	18
Tärkeät hankkeet	19
EU: Ilmastolaki ja 2030-ilmastotavoite (Laurikka).....	20
EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty)	21
EU: Biodiversiteettistrategia (Laurikka).....	22
Kestävyysskriteereiden toimeenpano (Tuohiniitty)	23
Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitut (Salo)	25
Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen keruun edunvalvonta (Salo)	27
Hiilensidonta ja sidontateknologiat (Salo)	29
Luonnonsuojelulain uudistus ja soiden luonnontilaisuusluokitus (Salo)	30
Seurattavat hankkeet.....	32
YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka)	33
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty)	34
EU: Bioenergian TKI-rahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (Laurikka)	36
Maakuntakaavoitus (Salo).....	37

Yleiskatsaus edunvalvontaan

Presidentti Biden liitti USA:n uudelleen Pariisin ilmastositomukseen ensimmäisenä työpäivänään ja aikoo järjestää 22.4. päämiestason tapaamisen ilmastotoimien lisäämiseksi Glasgown ilmastokokousta (marraskuu 2021) silmällä pitäen. **Eurooppa-neuvosto** päätti 11.12.2020 nostaa EU:n päästövähennystavoitteen 55 %:iin vuoteen 2030 mennessä. 16.12. ympäristöneuvosto viimeisteli neuvoston kannan EU:n ilmastolaikiin, josta oli jo lokakuussa saatu osittainen sopu. Lisäksi EU:n uusi päästötavoite toimitettiin YK:n ilmastositomukselle [lähetteenä](#).

Marraskuussa komissio käynnisti tiekarttavaiheen ja varsinaiset sidosryhmäkonsultaatiot uuden päästövähennystavoitteen toimeenpanosta. Tiekarttavaiheen konsultaatioihin Bery laati vastaukset marraskuussa. Helmikuun alussa päättyviin sidosryhmäkonsultaatioihin Bery on laatinut vastaukset EU päästökaupasta, taakanjakoasetuksesta, LULUCF-asetuksesta, henkilö- ja pakettiautojen päästöistä sekä uusiutuvan energian direktiivistä. Myös energiatehokkuusdirektiivin konsultaatioon harkitaan vastausta.

EU:n kestävä rahoituksen delegoidun asetuksen luonnos oli konsultaatiossa 18.12. asti. Vastauksia tuli 46 000 kpl. Delegoidun asetuksen julkaisu on mahdollisesti maaliskuun lopulla. Komissio nimesi kestävä rahoituksen foorumin jäsenet lokakuun alussa. Foorumiin valittiin vähän metsä- ja energia-alan edustajia. Taksonomia tullee käyttöön 2021 lopulla ilmastomuutoskriteerien osalta ja muiden osalta 2022 lopulla.

Biodiversiteettistrategian osalta raportööriksi on nimetty César Luena (S&D). Ville Niinistö on vihreiden varjoraportööri. Käsittely valiokunnassa alkoi toden teolla 14.1. ja 23.3. on alustavasti Luenan raportin käsittely ENVI-valiokunnassa. Maatalousvaliokunta (AGRI) antaa oman kantansa alustavasti 4.3. ja kv-kaupan valiokunta (INTA) 17.3. Alustava päivämäärä täysistuntokäsittelylle on 26.4. Sitovien ennallistamistavoitteiden valmistelusta komissiossa ja vuoteen 2020 ulottuvan strategian evaluoinnista on avattu sidosryhmien kuulemiset, jotka ovat avoinna 5.4. saakka.

Kotimaassa turvetuotannon tilanne on edelleen herättänyt paljon keskustelua. Talouspoliittinen ministeriöryhmä keskusteli alan tilanteesta 21.12. Turpeen käyttö näyttää vähenevän ennakoitua nopeammin. Ministeriöt käynnistivät selvityksen keinoista, joilla voidaan tukea toimialan ja alueiden sopeutumista rakennemuutokseen sekä oikeudenmukaista siirtymää.

Uusiutuvan energian direktiivin toimeenpanossa kestävyyslain muutos tuli voimaan 1.1.2021 ja valtioneuvoston asetus kestävyyslain pohjalta hyväksyttiin 14.1.2021. Energiavirasto valmistelee lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille, joka julkaistaneen helmikuussa. Komissio ei ole vielä julkaisut toimeenpano-ohjettaan, mitä odotetaan konsultaatioon helmikuussa. YM järjesti 19.1. infotilaisuuden keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman valmistelusta. Ilmasto- ja energiastategian perusskenaario (WEM) julkistetaan 16.2. **Biopolttoaineita** koskeva jakeluvetoilakiesitys on lausuntokierroksella, DL 5.2. Luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä lausuntokierroksella DL 19.2. Tiekartassa esitetään keinot, joilla kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt puolitetaan vuoteen 2030 mennessä ja liikenne muutetaan nollapäästöiseksi viimeistään vuoteen 2045.

Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina

KÄRKIHANKKEET

Ilmasto- ja energiastrategia + KAISU (Tuohiniitty):

- Marinin hallituksen ohjelmassa päätettiin Ilmasto- ja energiastrategian valmistelusta, joka on käynnistetty syyskuussa. Valmistelusta vastaa Työ- ja elinkeinoministeriö.
- Rinnakkain IE-strategian kanssa tehdään keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman eli Kaisun päivittystä. Kaisun toimet koskevat ainoastaan taakanjakosektorin toimia ja sen valmistelu tapahtuu ympäristöministeriövetoisesti. Päivittämistä varten on muodostettu työryhmä, jonka toimikausi on 15.10.2020 – 30.6.2021.
- Kaisun ja IE-strategioiden valmistelua koordinoidaan keskenään. Poliittiset linjaukset tehdään puoliväliriihen yhteydessä 21.-22.4. Molempien sisältö valmistuu kesällä 2021 ja annetaan selontekona eduskunnalle syksyllä 2021.
- IE-strategialla pyritään 2 – 4 Mtn ja Kaisulla 2 – 4 Mtn (1 – 2 Mtn asuntojen erillislämmitys ja 1 – 2 Mtn muu taakanjakosektori) päästövähennyksiin
- Yhteinen IE-strategian ja Kaisun valmistelun tilaisuus järjestettiin 19.1.2021. Nauhoite tilaisuudesta on katsottavissa: [Ilmastosuunnitelma 2035 -verkkotilaisuus](#)

Energiaverotus (Laurikka):

- Energiaverouudistuksen toisessa vaiheessa tullaan tarkastelemaan energiaverotusta 10-15 vuoden ajanjaksolla. VM totesi 15.9., että 2020-luvulla ei ole näköpiirissä ”merkittävää verotuottojen pienenemistä”. Työryhmää toiseen vaiheeseen ei ole vielä kukaan asetettu.
- Päästöoikeuden hinta on kohonnut yli 30 €/tCO₂ tason joulukuun alussa.

Laaja-alainen turvealan työryhmä (Salo):

- BEryä työryhmässä edustaa toimialapäällikkö Hannu Salon ja varajäsenenä Vapo Oy:n Mia Suominen työryhmän toimikauden loppuun 31.3.2021. Työryhmällä on ollut tähän saakka 13 kokoontumista. Joulukuulta alkaen työryhmä on keskittynyt näkökantojen kokoamiseen ja raportin laadintaan tiivistäen kokoontumisiaan vuodenvaihteen jälkeen viikottaisiksi.
- Turvevaliokunta toimii BEryn ja muiden elinkeinoelämän järjestöjen edustajien aktiivisena taustoittajana.
- Tekeillä on mm. laaja turvetuotannon aluetalousvaikutusten selvitys.

Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson):

- Jakeluvaikeudet lausuntokierroksella, DL 5.2.

- Luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä lausuntokierroksella DL 19.2. Tiekartassa esitetään keinot, joilla kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt puolitetaan vuoteen 2030 mennessä ja liikenne muutetaan nollapäästöiseksi viimeistään vuoteen 2045.
- Liikenteen verotuksen virkamiestyöryhmätyön määräaika 1.3.2021.

Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson):

- Uusi metsätalouden kannustejärjestelmä tulee voimaan, näillä näkymin vasta 2024 alkaen. Työryhmän raportti julkistetaan kuun vaihteessa mukaan lukien Luken vaikutusarviointi.

PUUENERGIAMARKKINAKATSAUS

Luke seuraa puukauppaa neljännesvuosittain, hakkuut kuukausittain ja vuositasolla sekä toteutunut käyttö vuositasolla. Hintaseuranta Foex ja Tilastokeskus, osittain yhteistyönä. Käyttömäärä selviää osittain ET:n seurannasta.

- Puun ja muun bion käyttö sähköntuotannossa kuluneen vuoden (per lokakuu) 20 proc alhaisempi kuin ed. vuonna
- Lämmön tarve kesän jälkeen keskimääräistä vuotta alhaisempi
- Hakkeen hinta 1,25 e/MWh korkeampi verrattuna ed. Vuoteen, sivutuotteet puolet tästä. (Foex lokakuu)
- Energiapuukauppojen 4/19 - 3/20 määrä aleni reilut 10% verrattuna edeltävään vuoteen. (Luke, ei uutta tietoa)
- Hinta (pysty) keskimäärin samalla tasolla. (Luke, ei uutta tietoa)
- Kuluneen 12 kk korjattu puumäärä 4,1milj. m³, edellinen vastaava kausi 4,3 milj. m³ (Luke)

TÄRKEÄT HANKKEET

EU:n ilmastolaki ja 2030-ilmastotavoite (Laurikka):

- Eurooppa-neuvosto päätti 11.12.2020 nostaa EU:n päästövähennystavoitteen 55 %:iin vuoteen 2030 mennessä. 16.12. ympäristöneuvosto viimeisteli neuvoston kannan EU:n ilmastolakiin, josta oli jo lokakuussa saatu osittainen sopu. Lisäksi EU:n uusi päästötavoite toimitettiin YK:n ilmastosopimukselle [lähteenä](#).

- Euroopan parlamentti päätyi [omassa kannanotossaan](#) EU:n ilmastolakiin 8.10. tukemaan 60 % päästövähennystä 2030 mennessä. Neuvottelut EU:n ilmastolaista jatkuvat trilogiassa tammi-helmikuussa.
- Marraskuussa komissio käynnisti tiekarttavaiheen ja varsinaiset sidosryhmäkonsultaatiot uuden päästövähennystavoitteen toimeenpanosta. Tiekarttavaiheen konsultaatioihin Bery laati vastaukset marraskuussa. Helmikuun alussa päättyviin sidosryhmäkonsultaatioihin Bery on laatinut vastaukset EU päästökaupasta, taakanjakoasetuksesta, LULUCF-asetuksesta, henkilö- ja pakettiautojen päästöistä sekä uusiutuvan energian direktiivistä. Myös energiatehokkuusdirektiivin konsultaatioon harkitaan vastausta.

EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty):

- Kestävän rahoituksen lainsäädännöstä saavutettiin poliittinen sopu 18.12.2019. Taksonomiasta esitystä valmistellut TEG-työryhmä julkaisi taksonomian lopullisen esityksen komissiolle 9.3.2020 TEG:n esitys tuli monilta osin parempaan suuntaan, mutta se ei ole REDII:n kanssa koherentti.
- Komissio nimesi 1.10.2020. kestävän rahoituksen foorumin (SFP), joka korvaa TEG:n. Jäseneksi esitettiin usean järjestön yhteisenä edustajana Hannes Tuohiniittyä, mutta hän ei tullut valituksi. Jäseninä on vähän energia- ja metsäalan osajia. Foorumin lisäksi taksonomian määrittelyyn osallistuu jäsenmaiden asiantuntijoista koostuva ryhmä (MSEG).
- Komission luonnos taksonomian delegoidusta asetuksesta, joka saattaa voimaan toimialakohtaiset luokittelut ja kriteerit oli konsultaatiossa 18.12. asti. Luonnoksessa on useita ongelmallisia kohtia bioenergian osalta, kuten kokonaisten puiden (whole trees) käytön minimointivaatimus. Konsultaatioon tuli noin 46 000 vastausta. Odotuksena on, että delegoitu asetukset julkaistaisiin maaliskuun lopulla, mitä ennen MSEG ja SFP:ssä käsitellään komission suunnitelmia muuttaa luonnosta.
- Taksonomia tulee käyttöön 2021 lopulla ilmastonmuutuskriteerien osalta ja muiden osalta 2022 lopulla.

EU: Biodiversiteettistrategia (Laurikka):

- Parlamentissa ENVI-valiokunta on päävastuussa. Raportööriksi on nimetty César Luena (S&D). Ville Niinistö on vihreiden varjoraportööri. Käsittely valiokunnassa alkoi toden teolla 14.1. ja 23.3. on alustavasti Luenan raportin käsittely ENVI-valiokunnassa. Maatalousvaliokunta (AGRI) antaa oman kantansa alustavasti 4.3. ja kv-kaupan valiokunta (INTA) 17.3. Alustava päivämäärä täysistuntokäsittelylle on 26.4.
- Sitovien ennallistamistavoitteiden valmistelusta komissiossa ja vuoteen 2020 ulottuvan strategian evaluoinnista on avattu sidosryhmien kuulemiset, jotka ovat avoinna 5.4. saakka.

Kestävyysskriteerien toimeenpano (Tuohiniitty):

- REDII direktiivin mukaisten bioenergian kestävyyskriteerien toimeenpanoa on valmisteltu laajapohjaisessa työryhmässä huhtikuusta 2019 alkaen. Työryhmän työn pohjalta virkamiesvalmisteltu lakiesitys oli lausunnolla tammi-helmikuussa 2020.

- uusien kriteerien mukainen laki tuli voimaan 1.1.2021 ja valtioneuvoston asetus hyväksyttiin ja tuli voimaan 14.1.2021. Toiminnanharjoittajien tulee 30.6.2021 mennessä jättää kestävyysjärjestelmästä hakeutus Energiavirastolle tai hakeutua vapaaehtoisen sertifiointijärjestelmän piiriin, jotta toimijat pystyy osoittamaan käyttämiensä biomassojen kestävyys lain soveltamisalalla.
- Energiavirasto valmistelee lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille, joka hyväksyttyneen helmikuussa
- Komissio ei ole vielä julkaissut toimeenpano-ohjettaan, mitä odotetaan konsultaatioon helmikuussa

Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitukset (Salo):

- Vesienhoitosuunnitelmien viimeisen kauden 2021 – 2027 toteutus on alkanut alueellisissa vesienhoidon yhteistyöryhmissä. Turvetuotannon vesienhoito-ohjeen tulkintaa haetaan jo kuluvan vuoden aikana. Haasteena on mm. turvetuotannon supistumisen myötä vesistötarkkailun resurssien vähentäminen, ellei yhteiskunnalta löydy varoja tarkkailuun.
- Vesienhoidon tilatavoitteet kiristyvät ja ”one out, all out -periaate” (= yhdenkin vesimuodostuman laatu-tekijän huononeminen johtaa suoraan luokituksen laskuun) korostuu. Vesienhoitosuunnitelmat tulevat otettavaksi huomioon ympäristölupaharkinnassa ja lupien harkinnanvaraisessa tarkistamisessa. Vesistön tilatavoitteista poikkeaminen on erittäin vaikeaa, ja näistä muodostuu myös uusi valitusperuste vielä voimassa olevienkin ympäristölupien uhkaksi.
- Ympäristöluvituksessa korostuu YSL:n 89§ (lupaehtojen harkinnanvarainen tarkistaminen). Kun määräaikaista ympäristölupien tarkistamismenettelystä luovuttiin muutama vuosi sitten, niin lainsäädäntöön jäi tarkentamatta vastuut ja menettelyt, jotka tekijät laukaisevat uuden ympäristölupaprosessin. Tämä on johtanut erilaisiin käytäntöihin ja epätietoisuuteen eri AVlen alueilla. Aikaisemmin voitiin normaalin ympäristölupavalvonnan ja kehottamisen avulla hoitaa havaittuja puutteita lupavelvollisen tietoon ja korjaamaan tilanne ilman raskasta uudelleen luvittamista usein pienten parannusten aikaansaamiseksi.
- Jäykät ympäristölupakäytännöt turvetuotannon päättyessä ovat parissa vuodessa nousseet haittaamaan suonpohjien sujuvaa siirtymistä seuraavaan maankäyttöön esim. Metsäksi, pelloiksi ja kosteikoiksi erityisesti Pohjois-Suomessa. Tähän jälkihoitovaiheen ja lupaehtojen päättymisen haasteeseen on pystyttävä vastaamaan paljon nykyistä paremmin tai hallinnosta lausuntopyyntöineen ja viipyvien tarkistuksineen muodostuu pahimmillaan vuosien turha viive jälkikäytölle. Tämä onkin ympäristöluvitukseen liittyvä tärkein asia vaikuttaa kuluvana vuonna.

Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen keruutoiminnan edunvalvonta (Salo):

- Kansallisen lannoitevalmistelain uudistaminen virkamiestyöryhmässä etenee. Toimialan kannalta keskeinen muutostarve liittyy nk. ankaran tai korkean vastuun periaatteen soveltamiseen kasvualustojen valmistamiseen. Tämän on koettu haittaavan niin viherympäristöalan yritystoimintaa kuin varsinaisia kaupallisia kasvualustojen valmistajia.
- Joulukuussa MMM:n järjestämä tiedotustilaisuus viitoitti lupaavasti uudistamistyötä, ja näyttää vahvasti siltä, että mm. teettämämme oikeudellinen selvitys ankarasta vastuusta on työssä keskeisenä lähtökohtana. Vaikuttaminen keskittyykin nyt lähinnä soveltamisalueen laajuuden turvaamiseen.

- Rahkasammalen keruun uusiutuvuuteen ja ilmastovaikutuksiin liittyvää hanketta vie eteenpäin jo pari vuotta sitten kokoontunut tutkijakonsortio Hiilestä kiinni -hankehakuun. Ympäristöhallinto on kansalaisjärjestöjen painostuksesta käynnistänyt toimia, joilla keruu saataisiin ympäristöluvituksen piiriin ja samalla toiminnan ympäristövaikutuksia selvittävän SYKEN hankkeen. Edelleen pilottiluontoisen jatkuvan keruutoiminnan edunvalvontaa joudutaankin pohtimaan tämän vuoksi jo kevään aikana uudelleen.

Hiilensidonta (Salo):

- Ilmastolain uudistaminen etenee. Esitys uudistuksesta on tulossa kevään aikana.
- MMM:n selvitys kompensatiojärjestelmistä ja mahdollisesta valtion omasta järjestelmästä tukea hiilensidontaa. Selvityksen tuloksia on luvassa kevään mittaan.
- EU:n kiertotaloussuunnitelman osana tulossa sääntökehikko päästövähennysten sertifiointiin vuoteen 2023 mennessä. Myös CCS/CCUS-teknologiat on saatava mukaan.
- Kevätpäivän seminaaria suunnitellaan hiilen sidonnan ja nielujen teemalla. Tapahtuman ideointiin ja markkinointiin haetaan myös Hiilinielut ja hiilensidonta -verkoston panosta sen ensimmäisessä kokouksessa tänä vuonna.

Luonnonsuojelulain uudistus ja soiden luonnontilaisuusluokitus (Salo):

- Luonnonsuojelulakia (LsL) valmistellaan tällä hetkellä virkamiestyönä. Siitä on tulossa varsin laaja, ja sidosryhmiä osallistetaan jossain vaiheessa kevään mittaan. LsL:n uudistamisella on yhteyksiä paitsi eurooppalaiseen ja kotimaiseen biodiversiteettikeskusteluun, myös ilmastolain ja myöhemmin vesilain uudistamiseen. Käytännössä yhteydet mm. vesienhoitosuunnitelmiin ja ympäristönsuojelulakiin halutaan myös katsoa. Uudistamistyössä ekologinen kompensatio tulee nousemaan keskusteluun. . Lajien ja avainbiotooppien uhanalaiskehitys halutaan pysäyttää, ja tässä uskotaan vahvasti lainsäädäntöön kenties enemmän kuin vapaaehtoisin tapoihin. LsL:n uudistaminen on aivan ilmeisesti niin laaja ja aikaa vievä, että onnistuakseen siinä pitäisi päästä sitoumuksiin hallituskauden yli meneviin ratkaisuihin.
- Uhanalaiskartoitus loi osaltaan pohjaa LsL:n uudistustyölle. Ympäristölupiin vaadittavissa luontoselvityksessä huomioon otettavia seikkoja tulee lisää erityisesti mahdollisten muiden lakien huomioon ottamisen kautta, mikä nostanee lupakynnystä ja kustannuksia
- Soiden luonnontilaisuusluokitus on jatkuvasti kiistanalainen, etenkin luokkien 2 – 3 osalta. Näiden rajausta haastetaan ja luokituksen perusteita pyritään hämärtämään, erityisesti luokituksen suoallaskoh- taista pääperiaatetta. Mitä on "suon luonnontilaa pysyvästi muuttava käyttö" ja mihin koko It-luokitusta olisi lopulta sovellettava? Jos suoluokituksen perustasta eli suoallaskohtaisuudesta irtaudutaan, se voi johtaa käytännössä luokituksen merkityksen vähenemiseen ja tämän hyväksi käyttämiseen myös toisin päin. Vähimmäistavoite, suoallaskohtaisten rajausten saamista kaikille avoimeen nettisovellukseen, turvevarojen tilinpitoon, on vielä vuoden vaihteessa kiirehditty GTK:n resurssipulan takia.

SEURATTAVAT HANKKEET

YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka):

- Presidentti Biden liitti USA:n uudelleen Pariisin ilmastopimukseen ensimmäisenä työpäivänään ja aikoo järjestää 22.4. päämiestason tapaamisen ilmastotoimien lisäämiseksi. 71 maata (sis. 27 EU-maata) ja 28,3 % globaaleista päästöistä on toistaiseksi lähettänyt ilmastopimukselle jonkinlaisen päivityksen tai vahvistuksen kansalliseen panokseensa Pariisin ilmastopimuksen toimeenpanossa. 82 maata (32,7 % globaaleista päästöistä) on ilmoittanut aikomuksestaan vielä tehdä näin.
- Seuraavat virkamiesneuvottelut 31.5.-10.6.2021. Ilmastokokous Glasgowissa 1.-12.11.2021.

EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty):

- Konsultaatiokuuleminen energia- ja ympäristösuuntaviivojen jatkamisesta 2022 jälkeen oli heinäkuussa 2019. Komission piti aloittaa 2020 alussa 2022 jälkeisen ajan suuntaviivojen valmistelun, mutta koronan takia työ on keskeytyksissä. Touko- ja kesäkuussa komissio julkaisi koronaan liittyviä poikkeuksia suuntaviivoihin
- Komissio julkisti konsulttiarvion energiasuuntaviivojen (EEAG) ja yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (GBER) vaikuttavuudesta 5.6.2020. Sen yhteenveto on, että 2014-2020 suuntaviivat ovat toteuttivat tavoitteitaan kohtuullisen hyvin.
- Työraportti (Staff Working Document) julkaistiin lokakuun lopulla 2020 konsultaation tuloksista ja mahdollisista muutoksista.
- Komission lokakuussa julkaistussa työohjelmassa vuodelle 2021 komissio kertoo valmistelevansa uusia suuntaviivoja niin, että ne ottavat huomioon "modernin hiilineutraalin kiertotalous yhteiskunnan tavoitteen" sekä on yhteensopiva "uusien teknologisten ja markkinakehitysten kanssa" Suuntaviivat tullevat konsultaatioon Q3/2021 ja voimaan 2022 lopulla.
- Komissio julkisti tiekartan EEAG:n uudistamisesta ja se oli [konsultaatiossa](#) 12.11. – 10.12.2020 sekä varsinainen konsultaatio oli avoinna 7.1.2021 asti. Bioenergia ry vastasi molempiin.

EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) (Laurikka):

- EU:n innovaatorahaston [haku pienille hankkeille on avoin 10.3. saakka](#). Suomessa Business Finland järjestää [infotilaisuuden 28.1.](#) klo 13-15.
- Tutkimusrahoitus laajasti esillä EU:n rahoituskehyksen ja elpymisvälineen neuvottelujen yhteydessä. Bery on laatimassa lausuntoa elpymisvälineen käytöstä Suomessa (= kestävän kasvun ohjelma) 27.1. mennessä.

Maakuntakaavoitus (Salo):

- Viime aikoina ei ole tullut uusia maakuntakaavoja lausuttaviksi, mikä johtuu monien maakuntien omaksumasta ”rullaavasta suunnittelusta”; kaavoja pyritään pitämään ajan tasalla ja kuulemisia tietyistä kaavaan kuuluvista asioista voidaan järjestää myös isompien uudistusten välillä.

Bioenergia ry:n tavoitteet

BIOENERGIA RY:N MISSIO JA VISIO

Bioenergia ry:n missio/tarkoitus on määritelty yhdistyksen säännöissä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää bioenergian ja turpeen tuotannon, käytön, kilpailukyyn ja taloudellisuuden yleisiä edellytyksiä kestävästi. Yhdistys edistää eri tuotantomuotojen tasapuolisuutta ottaen huomioon biomassan käytöstä saatavan jalostusarvon. Yhdistys edistää toimialan osaamista ja jäsentensä välistä yhteistyötä sekä parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys:

- seuraa ja edistää alan kehitystä ja lainsäädäntöä sekä tekee näihin liittyviä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja ja kannanottoja
- kokoaa ja julkaisee toimialaa koskevia tilastoja.
- osallistuu alaan liittyviin työryhmiin ja vaikuttaa alaa koskevan lainsäädännön, standardien ja menettelytapojen kehittämiseen
- ylläpitää yhteyksiä alan kotimaisiin ja ulkomaisiin järjestöihin, sidosryhmiin ja tutkimukseen sekä edistää alan yhteistoimintaa.
- harjoittaa sisäistä ja ulkoista viestintää ja tiedotusta julkaisemalla painotuotteita ja sähköistä viestintää, järjestämällä tiedotustilaisuuksia, julkistamalla tiedotteita sekä osallistumalla näyttelyihin ja messuihin.
- järjestää koulutus- ja tiedotustilaisuuksia, alan kokouksia sekä kotimaisia ja kansainvälisiä seminaareja ja konferensseja.

neuvoo jäsenistöään alan kaupallisissa, hallinnollisissa, teknisissä ja ympäristöllisissä kysymyksissä.

Bioenergia ry:n visio on:

Suomessa on maailman parhaat edellytykset tuottaa biomassaan perustuvia kestäviä ja jopa hiilinegatiivisia tuotteita. Pyrimme toiminnassamme mahdollisimman korkeaan jalostusarvoon ja vientiin. Tuemme energiaomavaraisuutta, energian toimitus- ja huoltovarmuutta, työllisyyttä ja alueloutta. Olemme osa bio- ja kiertotaloutta. Energiaa otetaan talteen sivuvirroista.

STRATEGIA 2019 JA EDUNVALVONTA

Bioenergia ry päivitti vuonna 2019 yhdistyksen strategian. Strategia sisälsi edunvalvonnan, jäsenpalveluiden ja viestinnän painopisteet vuodelle 2019, tavoitetilat vuodelle 2025 sekä uuden vision (ks. yllä). Yhdistyksen edunvalvontahankkeet on jaettu kolmeen prioriteetti-alueeseen: kärkihankkeet, tärkeät hankkeet ja seurattavat hankkeet. Jaossa otetaan huomioon toisaalta hankkeen tärkeys Berylle ja toisaalta mahdollisuudet vaikuttaa lopputulokseen. Nyt kärkihankkeita on 5 kpl, tärkeiksi hankkeiksi määritellyjä hankkeita 8 kpl ja seurattavia hankkeita 4 kpl.

Kärkihankkeet

Kärkihankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritetty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
Kotimaa: Ilmasto- ja energiastrategia + keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma	9/2020 – 9/2021	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Energiaverouudistus	1. vaihe valmis 9/2020, toisen vaiheen työtä ei vielä ole avattu julkiseen valmisteluun	Harri Laurikka
Kotimaa: Laaja-alainen turvealan työryhmä	Työryhmä asetettiin keväällä 2020 vuoden ajaksi 31.3.2021 saakka. Kokoontunut tähän mennessä 13 kertaa ja jatkaa perjantaisin aina 26.3. saakka, jolloin loppuraportin olisi määrä valmistua.	Hannu Salo
Kotimaa: Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat	Fossiiliton liikenne -periaatepäätös lausunnolla 19.2. saakka Liikenteen verotuksen työryhmä asetettu 1.9.2019 – 1.3.2021	Tage Fredriksson
Kotimaa: Metsätalouden kannustejärjestelmät	Jatkuva	Tage Fredriksson

ILMASTO- JA ENERGIASTRATEGIA + KAISU (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Suomessa ilmasto- ja energiasuunnittelua tehdään kolmen eri pituisen suunnittelun kautta: pisimmät pitkän aikavälin strategiat ulottuvat muutamien kymmenien vuosien päähän ja tätä suunnittelua on tehty aikaisemmin noin 10 vuoden välein. EU:n hallintomalliasetuksen myötä annettiin ensimmäinen pitkän tähtäimen suunnitelma (NECP) kesäkuussa 2020. Tästä valmistelusta vastaa Työ- ja elinkeinoministeriö.

Toiseksi pisin tähtäin on keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmalla (KAISU), joka on ilmastolain nojalla tapahtuvaa suunnittelua 10 – 20 vuoden tähtäimellä. Kaisua päivitetään ilmastolain mukaisesti kerran hallituskaudessa. Kaisun päivityksen on tarkoitus ulottua vuoteen 2035 asti. [Kaisun valmistelu](#) on ympäristöministeriön vastuulla, sopeutumisen osalta maa- ja metsätalousministeriö. Kaisun toimet koskevat ainoastaan taakanjakosektorin toimia. Päivittämistä varten on muodostettu [työryhmä](#), jonka toimikausi on 15.10.2020 – 30.6.2021.

Kolmas taso on ilmasto- ja energiastrategia (aiemmin energia- ja ilmastostrategiat), joita on vaihtelevalla päivitystahdilla tehty 3 – 5 vuoden välein Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla. Marinin hallituksen ohjelmassa päätettiin [ilmasto- ja energiastrategian valmistelusta](#), joka on käynnistetty syyskuussa. Kaisun ja IE-strategioiden valmistelua koordinoidaan ja tausta-aineisto on sama. Molempien sisältö valmistuu kesällä 2021 ja annetaan selontekona eduskunnalle syksyllä 2021.

Merkitys

Suunnitelmiin kiteytyy poliittisia näkemyksiä siitä, miten ilmasto- ja energiatavoitteisiin pyritään. Niillä myös vaikutetaan julkisen rahanjaon periaatteisiin ja erilaisiin yksityiskohtaisempiin ohjelmiin.

Tavoite

- vaikuttaa siihen, että strategia on yhdistyksen strategian ja linjausten mukainen
- vaikuttaa suunnitelmissa otettaviin näkökulmiin liittyen hiilensidonnin kehittymiseen seuraavan 10 – 15 vuoden tähtäimellä

Keinot

- Vaikutetaan suunnitelmatyöhön vaikuttaviin työryhmiin ja selvityksiin tuottamalla niihin tietoa
- Osallistutaan suunnitelmapäivityksen tilaisuuksiin
- Vaikutetaan ilmasto- ja energiapolitiiseen ministerityöryhmään sekä Kaisun työryhmään

- osallistuttu ilmastosuunnitelma 2035 tilaisuuteen 19.1.2021
- Hankittu taustatietoa TEM:n ja MMM:n valmistelusta julkisten tilaisuuksien lisäksi yhteydenpidolla virkamiehiin

ENERGIAVEROUUDISTUS (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Marinin hallituksen energiaverouudistuksen ensimmäinen vaihe päättyi budjettiriiheen 15.9.2020, jossa lämmityspolttoaineiden verotusta kiristettiin 105 miljoonalla eurolla. Verouudistuksen 2. vaiheen osalta Marinin hallitus päätti ilmastokokouksessaan 3.-4.2.2020 seuraavasti: "Arvioidaan energiaverotuksen kehittämistarpeet 10-15 vuoden ajanjaksolla laatimalla energiaverotuksen tiekartta, joka yhdessä päästökaupan kanssa tukee 2035 hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista ja ottaa huomioon yritysten kilpailukyvyyn sekä sosiaaliset ja alueelliset näkökohdat. Valmistelun tavoitteena on turvata veropohja hallituskautta pidemmällä aikavälillä päästövähennysten ja teknologiamuutosten yhteydessä. Aloitetaan tiekartan toimia hallituskauden aikana."

Merkitys

Päästökauppa ja turpeen veron korotus 2021 alusta vähentävät rajusti turpeen energiakäyttöä. Päästöoikeuden hinta on arvioiden mukaan kasvussa EU:n päästötavoitteen kiristytessä. Turpeen veroon kohdistuu vielä budjettiriihen jälkeenkin riskejä ainakin lattiahintamekanismin kautta. Energiaverouudistukseen liittyy myös mahdollinen energiavero kiinteälle biomassalle. Nämä lisääisivät välittömästi kaukolämmön kustannuksia lähes kaikilla kaukolämpöyhtiöillä ja elinkustannuksia suurelle joukolle ihmisiä.

Tavoite

- Turpeen veron lisäkorotusten minimointi ja kohtuullinen lattiahintamekanismi
- Kiinteän puun energiakäytön verotuksen torjuminen

Keinot

- Yhteistyö keskeisten järjestöjen kanssa
- Yhteydet työryhmän jäseniin, turpeen tuotannon ja käytön todellisten verovaikutusten esittäminen
- Yhteydet virkamiestyöryhmään, eri puolueiden edustajiin eri valiokunnissa, Beryn kuuleminen työryhmässä

- Energiaverouudistuksen toisessa vaiheessa tullaan tarkastelemaan energiaverotusta 10-15 vuoden ajanjaksolla. VM totesi 15.9., että 2020-luvulla ei ole näköpiirissä "merkittävää verotuottojen pienenemistä". Työryhmää toiseen vaiheeseen ei ole vielä kukaan asetettu.
- Päästöoikeuden hinta on kohonnut yli 30 €/tCO₂ tason joulukuun alussa.

LAAJA-ALAINEN TURVEALAN TYÖRYHMÄ (SALO)

Tilannekuvaus

TEM pyysi 6.3.2020 Bioenergia ry:tä nimeämään varsinaisen ja varajäsenen laaja-alaiseen turvealan työryhmään. Varsinaiseksi edustajaksi työryhmään nimettiin toimialapäällikkö Hannu Salo ja varaedustajaksi Vapo Oy:n New Ventures -liiketoimintayksikön johtaja Mia Suominen.

Asettamiskirje ja tähänastiset 13 kokoontumista ovat antaneet kuvan selkeärajaisesta ja hallitusohjelman mukaisesta toimeksiannosta. Työryhmällä ja siihen liittyvällä taustaselvityksellä on liittymäkohtia edelleen energiaverotukseen, mutta eniten nopeasti heikentyneen turvealan yleistilanteen arvioinnissa ja muiden politiikkasuositusten kannalta.

Turvevaliokunta ja sen verkostot ovat tuottaneet työryhmän käyttöön tarvittavia tietoja mm. pinta-alakehityksestä ja työllistävyydestä sekä arvioineet kehitystä yleistä kehitystä alan kannalta. Pöyrin selvitys energiaturpeen käytöstä ja käyttöpaikoista on ollut pohjana työryhmän työlle ja pian valmistuva PTT:n aluetalousvaikutusten selvitys antaa mahdollisuuden tarkastella seutukuntatasolla energiaturpeen vähenemisen vaikutuksia ja kohdentaa vaadittavia toimia.

Työryhmä on kuullut kaikkiaan lähes 30:a tahoa ja keskittyy nyt loppuraportin laadintaan edustettujen 18 eri organisaation voimalla. Yhteistyö muiden elinkeinoelämän järjestöjen kanssa on ollut tärkeää ja lopulta myös edellytys tavoitteiden saavuttamiselle.

Merkitys

Energiaturpeen verotuksen kannalta työryhmän merkitys osoittautui suuremmaksi kuin mitä virallisen asettamispäätöksen mukaan piti ollakaan. Työryhmällä on toivottavasti vielä mahdollisuus vaikuttaa oikeudenmukaisen siirtymän (ml. JTF-rahasto) edellytyksiä sekä ennen kaikkea mahdollistaa muita politiikkatoimia, joilla voidaan lievittää niitä sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia, joita turpeen energiakäytön vähenemisellä väistämättä on. Lähiviikkoina ennen maaliskuun lopun määräaikaa mitataan työryhmän kykyä ratkaisuhakuiseen ja vuorovaikutteiseen työskentelyyn.

Tavoite

- BEryn tavoitteena on ollut hallittu ja markkinaehtoinen turvetoimialan rakennemuutos sekä turvata oikeudenmukaisen siirtymän mahdollisuudet hyödyntäen sitä niin turvetoimialan uudistumisen kuin laajemmin bioenergia-alan yritysten hyväksi.
- Viime aikoina keskeisin tavoite on ollut muun kuin energiaturpeen tuotannon ja käytön edellytysten puolustaminen energiaturpeen ennakoituakin nopeammassa alasarjassa.

Keinot

- tiedon tuottaminen työryhmän, erityisesti elinkeinoelämän edustajien käyttöön, tapaamiset ja tarvittaessa myös lisäselvitykset sekä julkiset kannanotot keskeisistä asioista.
- Järjestäytymiskokous 31.3.2020 ja seuraavat tapaamiset kuukausittain elokuusta alkaen. Alkuvaiheen työskentely rakentui toimeksiannossa esitettyjen kysymysten ja taustaselvityksen perustalta. Syyskauden kokoukset keskittyivät sidosryhmien kuulemisiin ja joulukuussa päästiin työryhmän mietinnön / loppuraportin laadintaan niin, että se voitaisiin hyväksyä viimeisessä kokouksessa 26.3.

LIIKENTEEN BIOPOLTTOAINEET JA VAIHTOEHTOISET KÄYTTÖVOIMAT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Vähäpäästöisen liikkuvuuden tiedonannon tarkoituksena on edistää merkittävästi EU:n talouden nykyi-
kaistamista, auttaa vähentämään liikenteen päästöjä ja täyttää EU:n sitoumukset Pariisin sopimuksen mu-
kaisesti.

Suomessa tähän liittyvät kysymykset sekä tieverkon ylläpidon rahoittaminen käsitellään parlamentaari-
sessä työryhmässä, joka antoi väliraporttinsa budjettiriihen alla elokuun lopussa. Lopullinen raportti an-
taan helmikuussa

Merkitys

Vähäpäästöisen vaihtoehtoisen energian käytön moninkertaistaminen liikenteessä merkitsee ennen kaikkea
kehittyneille biopolttoaineille kasvavia markkinoita muuallakin kuin Suomessa

Komissio on käynnistänyt huomattavan joukon toimenpiteitä liikenteen päästöjen vähentämiseksi ja sekto-
rin kehittämiseksi. Tärkeimpiä ovat vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin kehittäminen, sähköisen
liikkuvuuden yhteen toimivuus ja standardointi, ajoneuvojen testauksen parantaminen kuluttajien luotta-
muksen palauttamiseksi, liikenne- ja energiajärjestelmien yhdistäminen, julkisten hankintojen ohjaaminen
vähäpäästöisiin ratkaisuihin. Komissio kehittää menetelmän helpon vertailujen tekemiselle sähkö- ja mui-
den ajoneuvojen välillä.

Tavoite

- Kehittyneillä biopolttoaineilla on merkittävä rooli sekä EU:ssa ja etenkin Suomessa liikenteen pääs-
töjen vähentämiseksi. Puhtaiden biopolttoaineiden ja vaihtoehtoisten käyttövoimien käytön lisäämi-
nen
- Mahdollistaa tähän liittyvän liiketoiminnan kehittämiseen meillä ja muualla
- Kotimaisen tuotannon aikaansaaminen ennen kaikkea kotimaisilla raaka-aineilla
- Biopolttoaineen (ml biokaasu) maine päästöjen vähentäjänä entistä paremmaksi
- Biokaasun suotuisan kehityksen turvaaminen

Keinot

- Kotimaisten investointitukirahojen turvaaminen ja biopolttoaineiden aseman turvaaminen ja kehittä-
minen käyttövoimien kilpailussa
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
- Teknologianeutraalit ratkaisut
- Liikenteen veroratkaisuihin vaikuttaminen mm. työryhmien kautta.

Biokaasutyöryhmän esitysten toteutuksen seuranta ja korkeaseoksisten biopolttoaineiden ja biokaasun
käytön huomiointi autojen ja autoilun verotuksessa. EU:n säädösprosessin seuranta ja vaikuttaminen.

METSÄTALOUDEN KANNUSTEJÄRJESTELMÄT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Rahoitusjärjestelmän 2017 muutosten jälkeen hakemusruuhkaa ei ole ollut, mutta muut kielteiset ominaisuudet ovat edelleen korjaamatta eikä halua niiden korjaamisen ole. Osa hankkeista eivät toteudu suunnitelman mukaan tai jäävät toteutumatta, minkä takia osa käyttämättä jääneistä rahoista jäävät pysyvästi pois.

Merkitys

Pienpuu Kemera- kohteista saatava puu on merkittävä raaka-aine ennen kaikkea lämmöntuotannossa, mutta on ollut merkittävä myös joissakin voimalaitoksissa. Samalla on saatu hyvään tuotantokuntoon n 30 000 hehtaaria metsää. Nykyisten ehtojen mukaan puuta on kerätty vuosittain 40 000 hehtaarilta, mutta kertymät ovat oletettavasti pienemmät. VML:n mukaan rästejä on 700 000 ha.

Tavoite

- Puun korjuun tukeminen (korotettu pinta-alatuki) säilyy osana Kemera-lainsäädäntöä. Seuraavan kauden tukijärjestelmät ovat suunnitteilla ja pienpuun talteenotto säilytettävä.

Keinot

- Ensi vaiheessa suora yhteys ministeriöiden valmisteleviin virkamiehiin ja ministerin esikuntaan
 - Vaikuttaminen nimitettyyn työryhmään (alk. 15.3.), jossa Beryllä eikä ET:llä ole edustusta.
 - Vaikuttaminen työryhmän jäseniin
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
 - Sisätieto, Bioenergia-uutiset, Bioenergia-lehti

- Bery teki ehdotuksen nykyisen Kemera-lain jatkamisesta ja asetuksen muuttamisesta 2015 mukaiseksi osana kestävää elvytystä.

Tärkeät hankkeet

Tärkeiksi hankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritelty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
EU: Ilmastolaki ja 2030-päästötavoite	EU:n ilmastotavoite päätetty 12/2020, ilmastolaista kolmikan-taneuvottelut	Harri Laurikka
EU: Kestävä rahoitus	Sopu kolmikan-taneuvotteluissa 12/2019	Hannes Tuohiniitty
EU: Biodiversiteettistrategia	Komission esitys 5/2020, Neuvoston kanta 10/2020, Parla-mentin kanta 4/2021	Harri Laurikka
Kotimaa: Kestävyysskriteerien toimeenpano	Työryhmä käynnissä	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäris-töluvit	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen edunvalvonta	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Hiilensidonta ja sidontateknologiat	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Luonnonsuojelulain uudistus & soi-den luonnontilaisuusluokitus	jatkuva	Hannu Salo

EU: ILMASTOLAKI JA 2030-ILMASTOTAVOITE (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

EU:n on Pariisin sopimuksen mukaisesti jätettävä pitkän aikavälin ilmastostrategia vuoden 2020 aikana. Nykyään EU osana kehittyneiden maiden ryhmää tavoittelee 80-95 %:n päästöleikkausta vuoteen 2050 mennessä vuoden 1990 tasosta. Hiilineutraalius 2050 on keskeinen osa uuden komission 11.12.2019 julkistamaa vihreän kehityksen ohjelmaa. Komissio julkaisi 4.3.2020 esityksensä Euroopan ilmastolaiksi, jolla hiilineutraaliustavoite 2050 sidotaan lainsäädäntöön. Esitys uudesta 2030-tavoitteesta julkaistiin 17.9.2020.

Merkitys

EU:n ilmastolakiin sisältyy 2050 hiilineutraaliustavoite sekä aikavälin 2030 - 2050 päästöpolkua koskevan prosessin määrittely. Uusi 2030-tavoite ja etenkin sen toimeenpano vaikuttavat suoraan bioenergian ja energiaturpeen kysyntään. Osana toimeenpanoa avattaneen koko EU:n keskeinen energia- ja ilmastolainsäädäntö.

Tavoite

- edistää Beryn strategian mukaisesti bioenergia-alan hallittua kasvua ja turvealan hallittua siirtymää Suomessa ja varmistaa vakaa ja ennustettava toimintaympäristö

Keinot

- Vaikutetaan Bioenergy European kautta Brysselissä ja osallistutaan komission konsultaatioihin
- Osallistutaan kotimaassa EU:n ilmastolakia ja 2030-tavoitetta käsitteleviin prosesseihin EU-jaostoissa ja eduskunnassa

- Eurooppa-neuvosto päätti 11.12. nostaa EU:n päästövähennystavoitteen 55 %:iin vuoteen 2030 mennessä. 16.12. ympäristöneuvosto viimeisteli neuvoston kannan EU:n ilmastolakiin, josta oli jo lokakuussa saatu osittainen sopu. Lisäksi EU:n uusi päästötavoite toimitettiin YK:n ilmastosopimukselle [lähetteenä](#).
- Euroopan parlamentti päätyi [omassa kannanotossaan](#) EU:n ilmastolakiin 8.10. tukemaan 60 % päästövähennystä 2030 mennessä. Neuvottelut EU:n ilmastolaista jatkuvat trilogissa tammi-helmikuussa.
- Marraskuussa komissio käynnisti tiekarttavaiheen ja varsinaiset sidosryhmäkonsultaatiot uuden päästövähennystavoitteen toimeenpanosta. Tiekarttavaiheen konsultaatioihin Bery laati vastaukset marraskuussa. Helmikuun alussa päättyviin sidosryhmäkonsultaatioihin Bery on laatinut vastaukset EU päästökaupasta, taakanjakoasetuksesta, LULUCF-asetuksesta, henkilö- ja pakettiautojen päästöistä sekä uusiutuvan energian direktiivistä. Myös energiatehokkuusdirektiivin konsultaatioon harkitaan vastausta.

EU: KESTÄVÄ RAHOITUS (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

EU haluaa varmistaa, että rahoitus tukee sen energia- ja ilmastopoliittisia tavoitteita sekä kansainvälisiä kestävän kehityksen tavoitteita (SDG), joihin Unioni on sitoutunut. Tämän varmistamiseksi komissio (DG FISMA) julkaisi ensin maaliskuussa 2018 toimintaohjelman Kestävän Rahoituksen Kasvusta. Toukokuussa 2018 komissio julkaisi pakettina useasta lainsäädännöstä koostuvan esityksensä kestävästä rahoituksesta. Näiden käsittely on Parlamentissa valmistunut keväällä 2019. Neuvoston yleisnäkemykset valmistui lokakuussa 2019.

Tämän lisäksi komissio asetti asiantuntijatyöryhmän (TEG) heinäkuussa 2018. Työryhmän tehtävänä on valmistella esitys komissiolle käytettävästä taksonomiasta ja määrittelystä, jonka pohjalta voidaan arvioida, onko rahoitettava toiminta kestävä. Työryhmän luonnos julkistettiin 18.6.2019 kommentoitavaksi. Konsultaatioon tuli erittäin runsaasti vastauksia, ilmeisesti pelkästään metsää koskeviin kohtiin yli 500 vastausta. TEG:n toimiaikaa jatkettiin kevääseen 2020 asti.

Komissio asetti lokakuussa 2020 uuden kestävä rahoituksen foorumi. Marraskuussa 2020 komissio julkisti delegoidun asetuksen luonnoksen taksonomiasta konsultaatiota varten

Merkitys

Kun lainsäädännön ja taksonomian mukainen taloudellinen toiminta katsotaan kestäväksi sen mahdollisuudet rahoituksen saamiseen paremmin ehdoin ovat todennäköiset. Alkuvaiheessa lainsäädäntö on rahoitusalan toimijoille vapaaehtoista, mutta määritelmien arvioidaan vaikuttavan seuraavassa vaiheessa esimerkiksi valtiontukisuuntaviivojen rajoituksissa.

Bioenergia-alan toimijoiden keskeisin huolenaihe on, että kestävä rahoituksen myötä tuodaan juuri hyväksytyn REDII direktiivin kestävä biomassan määritelmien kanssa ristiriitaisia kestävyys määritelmiä.

Tavoite

- Vaikuttaa siihen, että REDII mukainen kestävä bioenergia on kestävä myös tämän lainsäädännön piirissä.

Keinot

- Vaikuttaminen Suomen edustajiin EU-työryhmissä
- Vaikuttaminen Bioenergy European Unionin kautta ja suoraan komissioon

- Vaikutettu Suomen kannanvalmisteluun kestävästä rahoituksesta sekä viestitty muutostarpeita jäsenmaiden asiantuntijaryhmään sekä suoraan komission pääosastoihin.
- Vastattu konsultaatioon

EU: BIODIVERSITEETTISTRATEGIA (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

EU-komissio esitteli 20.5.2020 biodiversiteettistrategian, joka on osa komission vihreän kehityksen ohjelmaa (ns. Green Deal). Strategian käsittely alkaa EU-elimissä ja Suomi tulee muodostamaan siihen oman kantansa. Strategian mukaan vuonna 2020 julkaistaan bioenergian kysyntää ja tarjontaa EU-tasolla ja maailmanlaajuisesti käsittelevä raportti, jonka perusteella tullaan arvioimaan, vaatiiko uusiutuvan energian direktiivi (RED2) päivityksiä. Strategia esittää bioenergian osalta, että kokopuun ("whole trees") sekä ruoka- ja rehukasvien energiakäyttö "tulee minimoida". Kestävä bioenergia tunnustetaan kuitenkin samalla edistetäväksi asiaksi.

Merkitys

Vuonna 2018 valmiiksi neuvoteltu uusiutuvan energian direktiivi (RED2) oli Beryn edunvalvonnassa kärkihanke. Sen kansallinen toimeenpano on nyt käynnissä ja valmista pitäisi olla kesään 2021 mennessä. Nyt esitelty biodiversiteettistrategia ja uusi 2030 ilmastotavoite ovat johtamassa RED2-direktiivin avaamiseen samaan aikaan, kun edellisten muutosten toimeenpano on juuri saatu vietyä Suomen lainsäädäntöön.. Biodiversiteettistrategian linjaus kokopuun minimoinnista on toimialalle vahingollinen, sillä siihen sisältyy epä-tarkoituksenmukaisen lisäsääntelyn riski.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan strategian toimeenpanoon
- Seurata vuonna 2020 julkaistavan komission raportin valmistelua ja viestintää sekä analysoida sen tulokset

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (Bioenergy Europe) kanssa
- Tehdään yhteistyötä kotimaisten muiden järjestöjen ja päättäjien kanssa
- Vaikutetaan Suomen kantaan ja tavataan virkamiehiä

- Parlamentissa ENVI-valiokunta on päävastuussa. Raportööriksi on nimetty César Luena (S&D). Ville Niinistö on vihreiden varjoraportööri. Käsittely valiokunnassa alkoi toden teolla 14.1. ja 23.3. on alustavasti Luenan raportin käsittely ENVI-valiokunnassa. Maatalousvaliokunta (AGRI) antaa oman kantansa alustavasti 4.3. ja kv-kaupan valiokunta (INTA) 17.3. Alustava päivämäärä täysistuntokäsittelylle on 26.4.
- Sitovien ennallistamistavoitteiden valmistelusta komissiossa ja vuoteen 2020 ulottuvan strategian evaluoinnista on avattu sidosryhmien kuulemiset, jotka ovat avoinna 5.4. saakka.

KESTÄVYYSKRITEEREIDEN TOIMEENPANO (TUOHINIITY)

Tilannekuvaus

Vuoden 2018 lopulla hyväksytty REDII direktiivi tulee toimeenpanna kansalliseen lainsäädäntöön 2021 alkuun mennessä. Suomessa toimeenpano tapahtuu muuttamalla biopolttoaineita koskevaa kestävyyslain säädäntöä. Kestävyysvaatimukset koskevat yli 20 MW kiinteän biomassan laitoksia ja yli 2 MW biokaasulaitoksia sekä kaikkea liikenteen biopolttoaineiden tuotantoa.

Aikataulu: Kansallisen toimeenpanon valmistelu on käynnistynyt TEM:n vetämänä. Virallinen työryhmä on asetettu toimimaan 1.4.2019 – 31.10.2020, mutta työryhmä kokoontuu vielä joulukuussa.

REDII direktiivin mukaisten bioenergian kestävyyskriteerien toimeenpanoa on valmisteltu laajapohjaisessa työryhmässä huhtikuusta 2019 alkaen. Työryhmän työn pohjalta virkamiesvalmisteltu lakiesitys oli lausunnolla tammi-helmikuussa 2020.

Uusien kriteerien mukainen laki tuli voimaan 1.1.2021 ja valtioneuvoston asetus hyväksyttiin ja tuli voimaan 14.1.2021. Toiminnanharjoittajien tulee 30.6.2021 mennessä jättää kestävyysjärjestelmästä hakemus Energiavirastolle tai hakeutua vapaaehtoisen sertifiointijärjestelmän piiriin, jotta toimijat pystyy osoittamaan käyttämiensä biomassojen kestävyys lain soveltamisalalla.

Energiavirasto valmistelee lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille, joka valmistunee helmikuussa.

Komissio ei ole vielä julkaissut toimeenpano-ohjettaan, mitä odotetaan konsultaatioon helmikuussa.

Merkitys

Esityksellä on merkittävä vaikutus bioenergiakäytön ja etenkin käytön kasvun edellytyksiin. Hallinnollinen taakka voi nostaa polttoainekustannuksia ja mahdolliset jaakohtaiset erottelut tai kaskadikäyttövaatimus voisivat aiheuttaa vakavan markkinahäiriön.

Iso merkitys on toisaalta sillä, että jonkinlainen ratkaisu saadaan ja epävarmuus biomassan käytöstä 2020 jälkeen poistuu. Tällä on aivan keskeinen vaikutus uusien energialaitos- ja tuotantolaitosinvestoinneille.

Tavoite

- lakimuutos on ennakoitava ja hyödyntää mahdollisimman laajasti joustavat menettelyt viranomais-ten kanssa.
- Soveltamisohje selventää epäselviä kohtia direktiivissä kriteerien ja todentamisen osalta

Keinot

- Osallistuminen ja vaikuttaminen kansalliseen toimeenpanoon ministeriöiden kautta.

- Vaikuttaminen Bioenergy European kautta toimeenpano-ohjeeseen

- Lausuttiin kestävyysasetusluonnokseen joulukuussa
- Annettiin marraskuussa kommentit Energiaviraston luonnokseen toiminnanharjoittajan ohjeesta
- Soveltamisohjetta valmistelevan konsulttikonsortion työpaja oli kesäkuun lopulla ja siihen annettiin palaute
- TaV, MmV ja YmV kuulemiset syyskuussa, MMv kirjallinen kuuleminen 26.5.2020

VESIENHOITOSUUNNITELMAT JA YMPÄRISTÖLUVITUS (SALO)

Tilannekuvaus

EU:n vesienhoidon tavoitteet kiristyvät osana muuta vesipolitiikkaa (juomavesidirektiivi, uimavedet, pohjavedet jne.). Niiden velvoittavuus laajenee näillä näkymin EU-tuomioistuimen nk. Weser-päätöksen myötä, elleivät oikeusprosessit Euroopassa riitä muuttamaan suuntaa. Tämä heijastuu Suomenkin lainsäädäntöön ja tulkintoihin, kuten taannoinen KHO:n Finnpulp-päätös ja jo vuosia aiemmin turvetuotantoa koskevat lupapäätökset ovat linjanneet.

Vesienhoitosuunnitelmien velvoittavuus koskee täysimääräisenä myös turvetuotannon voimassa olevia ympäristölupia. Yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentymisen mahdollisuus yhdessä muun vesiin vaikuttavana toiminnan tai kuormituksen kanssa johtaa lupahakemuksen hylkäämiseen. Ei siis riitä, että vain luvanvarainen toiminta pääsee tavoitteeseen vaan pitää ottaa huomioon myös samalla valuma-alueella mikä tahansa vesistön fyysiseen, kemialliseen tai biologiseen laatuun mahdollisesti heikentävästi vaikuttava toiminta.

Lopulliseen turvetoimialaa koskevaan vesienhoidon oppaaseen jäi monia kohtia, jotka ovat omiaan heikentämään oppaan käyttöarvoa ja ennen kaikkea jotkut epämääräisyydet voivat johtaa lupaehtojen kiristymiseen tai vanhojen lupien avaamiseen YSL 89:n perusteella. Tämä onkin alan kannalta paljon merkittävämpi riski tilanteessa, jossa uusia turvetuotantolupia ei juuri enää haeta ja alueita poistuu tuotannosta kiihtyvään tahtiin.

Merkitys

Vesienhoitosuunnitelmat ja niiden toimenpideohjelmat ovat alun perin ja alkuperäisen EU:n vesipuitedirektiivin mukaan olleet yleisiä ja suunnittelua ohjaavia, mutta niihin ei voinut vedota suoraan esim. ympäristölupapäätösten perusteena. Tulevaisuudessa ollaan säätämässä aiempaa tiukemmin siitä, mikä voi estää luvan myöntämisen vesienhoidollisten tavoitteiden vaarantumisen seurauksena edellä kuvatulla tavalla.

Pohjana on vesistöjen tilaluokitus tai tarkemman seurantadatan puuttuessa asiantuntija-arviot sekä yksittäiset laatutekijät ekologisen tilaluokituksen sisällä. Niiden merkitys korostuu, kun ”one out, all out -periaate” vahvistuu (yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentyminen johtaa suoraan luokan heikkenemiseen). Vesimuodostumien määrittely ja tilatavoitteiden pohjana oleva data on toisaalta katsottu puutteelliseksi oikeudellisesti sitovien päätösten antamiseksi varsinkin silloin, kun datan puute korvataan asiantuntija-arviolla. Tämä jo pelkästään on omiaan aiheuttamaan ristiriitoja eri kuormittavien toimintojen välillä. Mahdollisuus sitoutua yhteisiin toimiin vesienhoitoalueilla on kuitenkin ollut kahdella aiemmalla vesienhoitokaudella kantavana periaatteena.

Tavoite

- vaikuttaa vesienhoidon alueellisissa yhteistyöryhmissä alaa edustavien kautta turvetuotantoa koskeviin toimenpiteisiin ja niiden täytäntöönpanoon sekä tulkintoihin muistuttaen ympäristölupavelvoitteiden ensisijaisuudesta ja turvetuotannon yhä vähenevästä merkityksestä vesien kuormittajana.
- koordinoita vaikuttamista proaktiivisesti ja valmistautua vesienhoidon toimenpideohjelmien päivittämiseen ja toteutukseen Manner-Suomen viidellä vh-alueella, joilla vielä on merkittäviä turvetuotantopinta-aloja.

Keinot

- yhteistyö ja vuoropuhelu muiden järjestöjen, erityisesti ET:n ja EK:n sekä suoraan jäsenyritysten asiantuntijoiden kanssa.
- toimialan alueellisen vesienhoidon yhteistyöverkoston avulla hakea järkevää valuma-aluekohtaista toimintatapaa ja turvetuotannon vesienhoito-oppaan tulkintaa.
- Toimia aktiivisesti alan vesienhoidon koordinaatiossa siten, että käytännöt yhdenmukaistuvat eri vesienhoitoalueilla ja ne vastaavat turvetuotannon osuutta vesien kuormittajana.

- Virkamiestyönä päivitetyn turvetoimialan vesienhoito-oppaan epätarkkuudet pyritään tarkentamaan käytännön ratkaisuihin järkeviksi ennakkotapauksiksi vh-alueilla.
- Ratkaisevaa on, miten toimialakohtaista vesienhoito-ohjetta lopulta tulkitaan suhteessa ympäristöluvan ehtoihin, etenkin toistaiseksi voimassa olevien vanhojen ympäristölupien osalta. Tältä osin turvevaliokunnan ympäristö- ja resurssivastaavien verkosto tarkkailee tiiviisti näitä tulkintoja ja vaihtaa tietoja myös muiden toimialojen ympäristölupavelvollisten kanssa.
- Elinkeinoelämän järjestöt ovat koonneet linjauksia vesienhoitosuunnitelmien ja toimenpideohjelmien kasvavaan velvoittavuuteen KHO:n päätösten jälkeen. Muiden EU-maiden oikeustapauksia ja EU:n tuomioistuimen päätöksiä Weser-casen jälkeen seurataan edelleen.

KASVU- JA YMPÄRISTÖTURPEEN SEKÄ RAHKASAMMALEN KERUUN EDUNVALVONTA (SALO)

Tilannekuvaus

Bioenergia ry:ssä on tunnistettu muun kuin energiaturpeen edunvalvonnan kasvavat tarpeet ja toimittu tämän mukaisesti syksystä 2017 saakka. Turvevaliokunta perusti ”muun kuin energiaturpeen edunvalvontaryhmän” vuoden 2018 alusta. Ryhmän nimeksi on sittemmin muotoutunut ”Suomen kasvualustat ja kuiviketurpeet”. Bioenergia ry tarjoaa hallinnolliset palvelut tälle itsenäisesti toimivalle ryhmälle. Englanninkielinen nimi Growing Media Finland osoittaa kansainvälisen edunvalvonnan painottuvan enemmän juuri kasvualustamateriaaleihin.

Kasvu- ja ympäristöturpeeseen liittyvän viestinnällistä aineistoa on pyritty paikkaamaan ja myös rahkasammalen keruutoiminnan tueksi viestintämateriaalia ollaan suunnittelemassa.

Merkitys

EU:n kiertotalouspaketin osana lannoitevalmisteasetus astui lopullisessa muodossaan voimaan 15.7.2019 (EU 2019/1009, 5.6.). Se tulee implementoida kansalliseen lainsäädäntöön kolmen vuoden kuluessa. Kasvuturpeen edunvalvonnassa akuutisti tärkeimpiä asioita onkin, miten tämä tervetullut, eri maiden lainsäädäntöä yhdenmukaistava ja kilpailuedellytyksiä parantava uudistus viedään Suomessa läpi ja miten onnistutaan vaikuttamaan sen hengessä nk. ankaran/korkean vastuun periaatteen lieventämiseen kasvualustojen valmistuksessa.

Rahkasammalen tuotannon lupaavat mahdollisuudet liittyvät taas sen hyväksyttävyyteen sekä Suomessa että laajemmin myös ulkomailla.

EU:n ympäristömerkin, EcoLabelin kuuleminen järjestyi pikaisella aikataululla. Siitä ei kuitenkaan odoteta tässä vaiheessa paljoakaan. Konsultaatiossa noudatettiin Growing Media Europen linjauksia ja pyrittiin saamaan myös kasvuturve mukaan. Toistaiseksi kansallisella tasolla on vähän tehtävissä.

Tavoite

Yleistavoite: turvepohjaisten kasvualustojen ja ympäristöturpeen edunvalvonta sekä rahkasammalen keruun edellytysten ja käytön edistäminen.

- Tukea ryhmän jäsenten ja sidosryhmien edunvalvonnallista vuorovaikutusta, edustaa jäseniä yhteisissä asioissa sekä mahdollistaa edun tuottaminen koko toimialalle. Tärkeimpiä yhteistyötahoja ovat viranomaiset, muut toimialaa lähellä olevat järjestöt ja sidosryhmät koti- ja ulkomailla.
- Toimivien suhteiden ja kanavien luominen keskeisten alan toimijoiden ja viranomaisten kanssa.

- Vaikuttaminen ankan vastuun periaatteen lieventämiseen kasvualustojen valmistamisessa.
- Myönteisen toimintaympäristön luominen rahkasammalen keruuseen ja käyttöön. Syksyn kokeuksista mm. Sarvinevalla on tekeillä selvitys, josta voidaan hyötyä myös edunvalvonnallisesti.
- Rahkasammalen keruutoiminnan edunvalvonnan uudelleenarviointi kevään aikana
- Rahkasammalen keruun vaikutuksia selvittävien hankkeiden koordinointi ja mahdollisen sertifiointin tukeminen
- Kuivike- ja imeytysturvetuotteiden edunvalvonta yhdessä MTK:n ja muiden läheisten sidosryhmien kanssa.

Keinot

- Tiedonkeruun organisointi ja tiedon tuottaminen toimialalta koti- ja ulkomaiseen edunvalvontaan
- EU:n lannoitevalmisteasetuksen edellyttämän kansallisen lannoitevalmistelain uudistamistyön seuranta ja tukeminen sekä vaikutusten arviointi ja soveltamiseen vaikuttaminen (osana tätä MMM:n lannoitevalmistetyöryhmässä toimiminen)
- Yhteydenpito GME:n ja muiden eurooppalaisten toimijoiden kanssa
- RPP-sertifiointin koordinaatio eri toimijoiden välillä
- Kasvualustan "elävyyden tulkinta" ja miten vaikuttaa esim. rahkasammaleen kohdalla
- Rahkasammaleen keruun ilmastovaikutusten selvittämiseen liittyvän koordinaatiorahkeeseen edistäminen sekä muiden sammalen hyödyntämiseen liittyvien selvitysten edistäminen eri toimijoiden kesken
- Rahkasammalen keruuperiaatteiden ja -ohjeiden jatkuva päivittäminen, mahdolliseen sertifiointiin valmistautuminen, seuraaviin keruukausiin valmistautuminen
- Viestinnällisen materiaalin tuottaminen ja päivittäminen
- Sivuston www.kasvualusta.org ylläpito.

HIILENSIDONTA JA SIDONTATEKNOLOGIAT (SALO)

Tilannekuvaus

Hallitusohjelmassa on linjattu, että koko maankäyttösektorille (LULUCF) luodaan kokonaisvaltainen ilmasto-ohjelma. Maankäyttösektorin hiilinielun kehityksellä ja ilmasto-ohjelmalla on suuri merkitys siihen, saavuttaako Suomi Marinin hallituksen keskeisen tavoitteen hiilineutraaliudesta 2035. Hallitusohjelmassa on myös linjattu, että maankäyttösektori tulee ilmastolain piiriin. Sen päivitys on käynnistynyt ja hallituksen esitykseen pyritään 2021 alussa.

Merkitys

Nielupolitiikalla on suoria vaikutuksia bioenergian tarjontaan. Toisaalta hyvä nielupolitiikka voi tukea yritysten ja maanomistajien liiketoimintaa.

Tavoite

- Varmistaa, että mahdolliset hiilinieluja ja -varastoja koskevat politiikkatoimet ovat tarkoituksenmukaisia, hyvin kohdennettuja, kustannustehokkaita ja bioenergiasektorin kannalta mahdollisimman hyviä.
- Pyritään vaikuttamaan suoraan valmistettavaan nielupolitiikkaan.

Keinot

- Seurataan aktiivisesti hiilensidontaan liittyvää keskustelua ja aiheeseen liittyviä hankkeita.
- Osallistutaan tapahtumiin
- Tapaamiset virkamiesten kanssa.

- Ilmastolain uudistuksen kevään kuulemisien [yhteenveto](#) julkaistu. Esitys uudistuksesta alkuvuonna 2021.
- MMM:n selvitys kompensatiojärjestelmistä ja mahdollisesta valtion omasta järjestelmästä tukea hiilensidontaa. Selvityksen tuloksia kevään aikana.
- EU:n kiertotaloussuunnitelman osana tulossa sääntökehikko päästövähennysten sertifiointiin vuoteen 2023 mennessä. Myös teknologiat saatava mukaan.
- Hiilinielut ja hiilensidonta -verkosto kevään aikana mukana Kevätpäivän seminaarin suunnittelussa ja markkinoinnissa.

LUONNONSUOJELULAIN UUDISTUS JA SOIDEN LUONNONTILAISUUSLUOKITUS (SALO)

Tilannekuvaus

Vaativaan ja pitkään luonnonsuojelulain uudistamisprosessiin lähdettiin alkuvuodesta 2020 avaamalla yleinen kuuleminen ja palautteen keruu eri tarpeista. Työ on edennyt virkamiesvetoisesti. Uudistamiseen ovat antaneet eväitä mm. valmistuneet uhanalaisarviointit, kansalliset ja kansainväliset monimuotoisuustavoitteet ja -strategiat, vesienhoidon tuleva ohjelmakauden tavoitteet, ilmastopolitiikka sekä erilaiset paineet metsien käytössä. Uudistustyön valmistelua ja keskustelua sekä vapaaehtoisia toimia, kuten METSO-ohjelman mahdollista laajentumisesta turvemaille seurataan tiiviisti yhteistyössä muiden järjestöjen, kuten Metryn ja MTK:n kanssa.

Merkitys

Vaikka LsL:lla ei ole toistaiseksi samanlaista merkitystä luvanvaraisille toimialoille kuin ympäristönsuojelulailla, niin sen avaamisella voi olla paljonkin merkitystä elinkeinotoiminnalle ainakin metsien käytön osalta. Tärkeää on pitää kiinni LsL:n periaatteesta, että se kohtelee lähtökohtaisesti kaikkia toimialoja tasapuolisesti, ja lain perusteella suojelualueiksi lunastamisesta tulee maksaa korvaus.

Uhanalaiskartoituksen merkitys liittyy ympäristöluvitukseen ja vaadittaviin luontoselvityksiin eriasteisesti suojeltujen lajien osalta. Jos tulee uusia lajeja tai joitakin lajeja siirtyy "silvälläpidettäviin" tai kokonaan suojelustatuksen ulkopuolelle, niin tällä on käytännön heijastusvaikutuksia ympäristölupaharkinnan vaatimiin selvityksiin. Lajien uhanalaisuusluokitus muuttuu koko ajan, ja se näkyy LsL:ssa selvitysvelvoitteiden kasvamisena. Vallalla olevan varovaisuusperiaatteen tulkinnan mukaisesti lajien ja elinympäristöjen suojeluvaatteet todennäköisesti kasvavat.

Tavoite

Tavoitteena on tarkkailla, miten uhanalaisarviointissa ja aikanaan LsL:n uudistuksessa uhanalaisten avoimia elinympäristöjä ja kosteikkoja vaativien lajien ja -luontotyyppien merkitys mahdollisesti nousee sekä vaikuttaa vaadittavien selvitystenärkevään tasoon.

LsL:n yleisperiaatteita laadittaessa ja kertoelmaosaa muotoiltaessa on kiinnitettävä huomiota sanamuotoihin ja rajauksiin. Tavoitteena tulee olla mahdollisimman yksiselitteiset kirjaukset, jotta myös lain vaikutuksia pystytään ennakoimaan.

Keinot

- Yhteydenpito YM:öön ja läheisiin järjestöihin, joille uhanalaisarviointi ja LsL:n uudistus ovat merkittäviä.

- Määrittää turvevaliokunnan ja alan ympäristöasiantuntijoiden linjaamalla tavalla tarkemmat vaikuttamistoimenpiteet heti, kun LsL-valmistelu konkretisoituu ja eri foorumeilla osallistuminen kevään aikana. Toistaiseksi tarkkaillaan mahdollisia vaikutuksia jo luvitetuille alueille
- Kartoittaa mahdolliset muutostarpeet ja kustannukset LsL:n perusteella vaadittaviin luontoselvityksiin.

LsL:n uudistamisen alkaessa arvioidaan sen merkitystä yleisesti Bioenergia ry:n ja etenkin metsien käytön kannalta.

- Uhanalaisarviointi lajien osalta ei tuottanut yllätyksiä. Turvetuotanto ei nykyisellään ole uhka monimuotoisuudelle. Kokonaistilannetta on käsitelty viimeksi alan ympäristöasiantuntijoiden kokouksessa keväällä.
- On todennäköistä, että luonnonsuojelulain uudistamisella on merkittäviä suoria tai välillisiä vaikutuksia metsätaloudelle ja -energialle, joten tämän edunvalvonnan osa-alueen tärkeys ja laajuus korostuu edelleen.

Seurattavat hankkeet

Seurattaviksi hankkeiksi ja niiden vastuushenkilöiksi on määritelty:

Hanke	Aikataulu	Vastuushenkilö
Kansainväliset ilmastoneuvottelut	jatkuva	Harri Laurikka
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen	Komissiolta ei vielä esitystä	Hannes Tuohiniitty
EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan)	jatkuva	Harri Laurikka
Kotimaa: Maakuntakaavoitus	jatkuva	Hannu Salo

YK: KANSAINVÄLISET ILMASTONEUVOTTELUT (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Joulukuussa 2015 YK:n ilmastoneuvotteluissa Pariisissa päästiin sopimukseen vuoden 2020 jälkeistä aikaa käsittelevästä uudesta ilmastopöytäkirjasta. Kaikki maailman maat ovat joko allekirjoittaneet tai jo ratifioineet sopimuksen. Pariisin sopimuksen säännöistä sovittiin COP24 -kokouksessa Puolan Katowicessa 3. – 14.12.2018. Madridin kokouksessa 2019 yritettiin sopia etenkin markkinamekanismeista, mutta siinä epäonnistuttiin. Seuraavat virkamiesneuvottelut 31.5.-10.6.2021. Ilmastokokous Glasgowssa 1.-12.11.2021.

Merkitys

Kv. ilmastopolitiikka vaikuttaa globaalisti puhtaan teknologian – myös bioenergiateknologian – kysyntään ja päästövähennystoimet aiheuttavat kustannuksia teollisuudelle. Neuvotteluissa käsitellään lisäksi erityisesti maankäyttösektorin päästölaskentaan liittyviä kysymyksiä, joilla voi olla EU:n politiikan kautta suoria vaikutuksia Suomen bioenergiasektoriin.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan Pariisin sopimuksen toimeenpanoon
- Ymmärtää vaikutukset EU:n politiikkaan
- Vaikuttaa bioenergian näkyvyyteen ilmastoneuvotteluiden toimeenpanoon liittyvissä sivutapahtumissa

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (WBA, Bioenergy Europe) kanssa
- Tehdään yhteistyötä kotimaisten tahojen kanssa, tapaamisia virkamiesten kanssa

- Presidentti Biden liitti USA:n uudelleen Pariisin ilmastopöytäkirjaan ensimmäisenä työpäivänään ja aikoo järjestää 22.4. päämiestason tapaamisen ilmastotoimien lisäämiseksi. 71 maata (sis. 27 EU-maata) ja 28,3 % globaaleista päästöistä on toistaiseksi lähettänyt ilmastopöytäkirjalle jonkinlaisen päivityksen tai vahvistuksen kansalliseen panokseensa Pariisin ilmastopöytäkirjan toimeenpanossa. 82 maata (32,7 % globaaleista päästöistä) on ilmoittanut aikomuksestaan vielä tehdä näin.
- Seuraavat virkamiesneuvottelut 31.5.-10.6.2021. Ilmastokokous Glasgowssa 1.-12.11.2021.

EU: VALTIONTUKISUUNTAVIIVOJEN UUDISTAMINEN (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Euroopan unionissa kilpailua sisämarkkinoilla vääristävät valtiontuet ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä. Komissio kuitenkin määrittelee sallitut valtiontuet tietyin ehdoin. Esimerkiksi tällä hetkellä jäsenmaissa noudatetaan energia-alan tuissa komission tiedonannon muodossa julkaisemia ”Suuntaviivat valtiontuesta ympäristön-suojelulle ja energia-alalle vuosina 2014-2020.” Nykyiset valtiontukisäännöt ovat voimassa 1.7.2014 – 31.12.2020.

Tiedonannossaan komissio on yksilöinyt listan ympäristö- ja energia-alan toimenpiteitä, joihin myönnettävä valtiontuki on yleensä hyväksytty. Näitä ovat mm. tuki ympäristösuojelun tason parantamiseen, tuki uusiutuville energialähteille, tuki energiatehokkuustoimenpiteille (ml. CHP).

Konsultaatiokuuleminen energia- ja ympäristösuuntaviivojen jatkamisesta 2022 jälkeen oli heinäkuussa 2019. Komission piti aloittaa 2020 alussa 2022 jälkeisen ajan suuntaviivojen valmistelun, mutta koronan takia työ on keskeytyksissä. Touko- ja kesäkuussa komissio julkaisi koronaan liittyviä poikkeuksia suunta-viivoihin

Komissio julkisti konsulttiarvion energiasuuntaviivojen (EEAG) ja yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (GBER) vaikuttavuudesta 5.6.2020. Sen yhteenveto on, että 2014-2020 suuntaviivat ovat toteuttivat tavoitteitaan kohtuullisen hyvin.

Työraportti (Staff Working Document) julkaistaneen 2020 lopulla konsultaation tuloksista ja mahdollisista muutoksista.

Komission lokakuussa julkaistussa työohjelmassa vuodelle 2021 komissio kertoo valmistelevansa uusia suuntaviivoja niin, että ne ottavat huomioon ”modernin hiilineutraalin kiertotalous yhteiskunnan tavoitteen” sekä on yhteensopiva ”uusien teknologisten ja markkinakehitysten kanssa” Suuntaviivat tullevat konsultaatioon Q3/2021 ja voimaan 2022 lopulla.

Komissio julkisti tiekartan EEAG:n uudistamisesta ja se on [konsultaatiossa](#) 12.11. – 10.12.2020 sekä varsinainen konsultaatio 7.1.2021 asti.

Energiatuet kuuluvat ryhmäpoikkeusasetuksen alle, niiden osalta komissio tulee tekemään uudistuksen jo aikaisemmin.

Uusien suuntaviivojen ennakoidaan olevan tiukempia ja esim. kilpailukykyisten uusiutuvien energialähteiden tuet pyritään supistamaan minimiin ja lopulta lakkauttamaan kokonaan. Tähän pyritään esim. teknologia-neutraalien huutokauppojen ja tarjouskilpailumenettelyjen soveltamisella tukia myönnettäessä. Ennakkotietojen perusteella uusiutuvien energialähteiden tukijärjestelmien pitäisi jatkossa olla aikaisempaa enemmän avoimena myös muissa EU- ja ETA-maissa toimiville yrityksille.

Merkitys

Uudet valtiontukisäännöt tekevät aikaisempaa vaikeammaksi hyväksyä tukia, joita ei ole kilpailutettu. Mahdolliset ylituet (kuten 1.11.2017 uusilta toimijoilta sulkeutunut tuulivoiman syöttötariffi) ovat uusien valtiontukisuuntaviivojen oloissa kiellettyjä, ja niitä ei saa notifioida komission kilpailupääosastolla.

Suomen nykyinen metsähakkeen sähköntuotantotuki, joka notifioidiin komissiossa vuoden 2016 alussa, on voimassa siten, että sen piiriin voi hakeutua (12 vuoden ajaksi) vuoden 2020 loppuun saakka.

Tavoite

- Ennakoida hyvissä ajoin minkälaisia vaatimuksia EU:n uudet energia-alan valtiontukisäännöt pitävät sisällään. Näin voimme varmistaa, että ehdottamamme bioenergia-alan edistämiskeinot ovat oikeanlaisia ja voivat tulla hyväksytyksi.

Keinot

- Hankitaan mahdollisimman aikaisin tietoa uusien valtiontukisääntöjen valmistelusta komission. Lähteinä kilpailupääosasto, Bioenergy Europe ja TEM.

- BEry vastasi konsultaatioon jatkoajasta ja korosti biopolttoaineiden tukikelpoisuuden jatkamista 2022 asti.
- Vaikutetaan Bioenergy European kautta kantoihin
- Valmistaudutaan vastaamaan 2022 jälkeisen ajan suuntaviivojen uudistusta koskevaan kyselyyn

EU: BIOENERGIAN TKI-RAHOITUS JA EUROOPAN STRATEGINEN ENERGIAKNOLOGIASUUNNITELMA (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) on yli EU-28:n ulottuva (mukana myös NO, CH, IS, TU) ulottuva verkosto, joka pyrkii parantamaan yhteistyötä energiateknologian kehittämisessä. Mukana on 9 eurooppalaista innovaatio- ja teknologia-alustaa (European Technology and Innovation Platforms, ETIP). Nämä ovat tuottaneet julkistuksia, joista yksi käsittelee bioenergiaa (liikenteen biopolttoaineet + stationäärinen bioenergia). Bioenergia on jaoteltu eri kategoriaan kuin muut uusiutuvat. Bioenergiaa koskeva [julistus](#) julkistettiin 16.11.2016. Bioenergiaosion [toimeenpanosuunnitelma](#) hyväksyttiin 13.6.2018. VTT:n Antti Arasto toimii ETIP Bioenergy:n varapuheenjohtajana.

Merkitys

Kyse ei ole lainsäädännöstä eikä suunnitelmalla jaeta lisää rahaa. SET-plan vaikuttaa siihen, miten jo allokoituja tutkimusrahoja (mm. NER300, 400/450, InnovFin, HorizonERAnet) jaetaan. SET-Planissa asetetuilla tavoitteilla voi olla merkittäviä vaikutuksia biopolttoaineisiin liittyvään sääntelyyn epäsuorasti. ETIP Bioenergy:n toimeenpanosuunnitelma kattaa 104 mrd euron kumulatiiviset investoinnit demo- ja laajennuslaitoksiin ja 2,3 miljardin euron investoinnit kehitykseen vuoteen 2030 mennessä.

Tavoite

- Seurataan asian etenemistä

Keinot

- Tapaamiset virkamiesten ja muiden alan toimijoiden kanssa
- Osallistuminen tapahtumiin ja infotilaisuuksiin

- EU:n innovaatorahaston [haku pienille hankkeille on avoin 10.3. saakka](#). Suomessa Business Finland järjestää [infotilaisuuden 28.1.](#) klo 13-15.
- Tutkimusrahoitus laajasti esillä EU:n rahoituskehityksen ja elpymisvälineen neuvottelujen yhteydessä. Bery on laatimassa lausuntoa elpymisvälineen käytöstä Suomessa (= kestävän kasvun ohjelma) 27.1. mennessä.

MAAKUNTAKAAVOITUS (SALO)

Tilannekuvaus

Valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) merkitys muuttui turvetuotannon osalta ja vapautti maakuntien kaavoittajia. Tilanne on vakiintunut eikä maakuntakaavoja enää YM:ssä vahvisteta. Turvetuotannon ja bioenergian kannalta VAT:t ovat linjassa mm. parlamentaarisen energia- ja ilmastokomitean laatiman Tiekartan 2050 kanssa. Monissa maakunnissa ollaan myös menty kohti maakuntakaavojen jatkuvaa päivittämistä ja sen osa-alueiden kuulemisia.

Aluehallinnon uudistus ja maakuntien tarve säästää vähemmän tärkeissä kaavaselvityksissä johtaa siihen, että aluevarausmerkinnän käyttö vähenee turvemaiden maankäytön suunnittelussa turvetuotantoalueiden ja muiden erillisselvityksiä vaativien maankäyttömuotojen osalta.

Vaikuttaminen liittyy jatkossa maankäyttöä rajoittavien epämääräisten merkintöjen perusteiden selvittämiseen sekä soiden luonnontilaisuusasteikon soveltamiseen, josta aiemmin tässä katsauksessa on todettu. Luonnontilaisuusluokituksen soveltaminen on edelleen hyvin kirjavaa, erityisten luonnonarvojen nostaminen perusluokitukseen on häilyvää ja yleensä toimialan ja maanomistajien kannalta maankäyttöä rajoittavaa, mikä johtaa helposti korvauksettomaan suojeluun. Kaavoitus näyttää tukeutuvan siihen yhä enemmän erillisselvitysten sijaan varsinkin niissä maakunnissa, joissa turvemaita on keskimääräistä vähemmän.

Suunta on edelleen saattaa luonnontilaisuusluokan 2 soita pois taloudellisen käytön piiristä kaavojen aluevaraus- tai vyöhykemarkkinnoilla. Myös metsätalouden kannalta on syytä vaatia perusteluita epämääräisen S-merkinnän ("mahdollinen suojelukohde") käytölle ja siirtää niitä sitoviksi SL-merkinnöiksi (viimeiseksi esim. Kymenlaakson maakuntakaavaehdotus).

Merkitys

Suot ja turvemaat maakuntakaavoituksessa -ohje linjaa jatkossa varsin pitkälle maankäytön suunnittelua ja heijastuu turvetuotannon ympäristölupaharkintaan. Edelleen on tarve myös seurata, miten luonnontilaisuusluokitus ja etenkin GTK:n digitaalinen soiden luonnontilaisuusluokan rajausaineisto heijastuvat luvituksien. Merkitys on kuitenkin kokonaisuutena vähenemään päin, ja kannattaa harkita tämän edunvalvontakokonaisuuden merkitystä ainakin turvetuotannon kannalta jatkossa ja muuttaa ehkä alueilta tulevien aloitteiden mukaan ohjautuvaksi?

Tavoite

Jatkaa suoraa vuoropuhelua maakuntien kaavoittajien kanssa, osallistua näiden järjestämiin tilaisuuksiin ja päästä linjaamaan kannanottoja yhdessä läheisten sidosryhmien, kuten MTK:n, ET:n, EK:n ja yrittäjäjärjestöjen kanssa.

Keinot

- Osallistua tarvittaessa mutta pitkäjänteisesti maakuntien kaavoitustyöhön. Aktiivista hakeutumista ja pysyvää osallistumista työryhmiin ei kuitenkaan tehdä resurssien puuttuessa vaan tullaan näihin kertaluonteisesti asiantuntijoina.
- Lausua pyydettyä turvetuotantoa sisältävistä tai sivuavista vaihemaakuntakaavoista sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmista.

- Pidetty yhteyttä kaavoittajiin tarvittaessa.
- YM:n asettaman turvetuotannon ympäristön- ja luonnonsuojelun kansallisen koordinaatioryhmän työ ja ohjeistuksen kehittäminen jatkuu
- Maakuntakaavatyön merkitys turvetoimialan kannalta vähenee edelleen tulevaisuudessa. Sen sijaan metsien käyttöä rajaavia epämääräisiä merkintöjä on syytä seurata